

Analiza impactului
în procesul de fundamentare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la
aprobarea Regulamentului privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de
persoanele fizice ce desfășoară activități independente

Titlul analizei impactului	Analiza impactului la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente
Data:	
Autoritatea administrației publice:	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Subdiviziunea:	Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri
Persoana responsabilă și datele de contact:	Victor Ciobanu, Șef adjunct interimar, Direcția reglementarea și dezvoltarea mediului de afaceri, Secția politici de dezvoltare a antreprenoriatului, întreprinderilor mici și mijlocii și comerț interior, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, tel. 022 250 646, e-mail: victor.ciobanu@mded.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Tranziția de la desfășurarea comerțului cu amănuntul în baza patentei de întreprinzător către regimul de activitate independentă, reglementată conform art. 69⁶-69¹³ din Codul fiscal, implică anumite cerințe suplimentare, care nu sunt prevăzute la moment pentru cei care fac comerț în baza patentei de întreprinzător.</p> <p>Aceste cerințe, în special, presupun utilizarea aparatului de casă și control, precum și alte elemente conexe acestei activități care implică cheltuieli suplimentare.</p> <p>Sprijinirea persoanelor care la data de 31.12.2022 erau titulari de patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul, prin compensarea unor cheltuieli suportate în legătură cu inițierea activităților independente, conform art. 69⁶-69¹³ din Codul fiscal, poate încuraja desfășurarea activităților de comerț cu amănuntul în afara regimului de patentă.</p> <p>Această măsură de sprijin ar putea reduce barierele financiare și ar încuraja titularii de patentă să se conformeze cerințelor fiscale. Astfel, ei ar achiziționa aparate de casă și control necesare desfășurării activităților de comerț, îmbunătățind calitatea serviciilor oferite și creând un mediu de afaceri mai competitiv.</p> <p>Persoanele care desfășoară activitate de comerț cu amănuntul reprezintă o parte importantă a economiei și contribuie la dezvoltarea sectorului comerțului interior. Prin compensarea cheltuielilor legate de inițierea activităților independente, Guvernul poate asigura un mediu mai favorabil pentru acești antreprenori, încurajându-i să continue și să-și dezvolte afacerile în afara regimului de patentă de întreprinzător.</p> <p>Sprijinirea persoanelor care dețineau patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul la 31.12.2022 și decid trecerea către regimul de activitate independentă, prin compensarea cheltuielilor inițiale legate de activitatea independentă, ar contribui la promovarea dezvoltării economice și la reducerea inegalităților sociale, oferind oportunități egale pentru toți antreprenorii indiferent de nivelul veniturilor.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
Începând cu 01 iulie 2023, activitatea de comerț cu amănuntul la tarabe, teighele, tonete, în chioșcuri (gherete), pavilioane și din autovehicule, precum și comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone, cu condiția respectării cerințelor sanitar-epidemiologice privind	

depozitarea, păstrarea și comercializarea lor, nu va mai fi admisă în baza patentei de întreprinzător, urmare a intrării în vigoare a modificărilor corespunzătoare efectuate în Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător. Această schimbare va avea impact asupra deținătorilor de patente, care vor trebui să treacă la un regim fiscal nou.

Persoanele afectate sunt deținătorii de patente pentru comerț cu amănuntul la tarabe, teighele, tonete, în chioșcuri (gherete), pavilioane și din autovehicule, precum și comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone care nu pot suporta costurile suplimentare asociate conformării cu cerințele comerciale și utilizării echipamentului de casă și control.

Trecerea la un regim fiscal nou va permite o mai bună supraveghere și un control asupra activităților comerciale, asigurând respectarea normelor și regulamentelor în vigoare.

În acest sens, pentru titularii patentelor de întreprinzător pentru activitățile menționate supra, în calitate de alternativă, legislația fiscală prevede regimul de activitate independentă - activitate desfășurată de către o persoană fizică rezidentă, fără a constitui o formă organizatorico-juridică.

Utilizarea echipamentului de casă și control (ECC) va contribui la creșterea transparenței și eficienței înregistrării și raportării tranzacțiilor comerciale, prevenind evaziunea fiscală și asigurând încasarea corectă a taxelor și impozitelor.

Desfășurarea activității de comerț presupune utilizarea echipamentului de casă și control, conectat SIA "Monitorizarea electronică a vânzărilor (MEV)" a Serviciului Fiscal de Stat. Suplimentar, comerciantul urmează să încheie un contract de deservire a unui astfel de echipament.

Pentru activitatea dată este necesar de achiziționat minim următoarele componente:

1. Sigiliu pentru ECC (2 buc) – 64 lei
2. Registrul de evidenta a serviciilor de asistenta tehnica pentru (1 buc) – 40 lei
3. Registrul mașinii de casă și control (1 buc) – 40 lei
4. Menținerea date conectare MEV - 12 luni – 300 lei
5. Pregătire dosar și obținere număr de înregistrare fiscal – 200 lei
6. Contract de deservire tehnică a ECC – 980 lei
7. Aparat de casă și control – 4,200 lei
8. Alte costuri – cca. 500 lei

În total aproximativ 6,324 lei.

Alte cheltuieli, precum cele legate de îmbunătățirea locului de muncă, au fost estimate la cca 3,600 lei.

Astfel, toate cheltuielile legate de schimbarea formei de activitate, vor varia de la cca 6,500 până la 10,000 lei.

La data de 31.12.2022, la Serviciul Fiscal de Stat, erau înregistrați cca. 4,800 titulari ai patentei pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt următoarele:

- Modificările aduse Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător au introdus restricții asupra activității de comerț cu amănuntul la tarabe, teighele, tonete, în chioșcuri (gherete), pavilioane și din autovehicule, precum și comerțul cu produse alimentare și mărfuri ușor alterabile autohtone în baza patentei de întreprinzător. Aceasta a determinat necesitatea trecerii la un regim fiscal simplificat (activitatea independentă) sau înregistrarea în altă formă organizatorico-juridică, ceea ce implică cheltuieli suplimentare pentru cei care doresc să-și continue activitatea comercială.

- Trecerea la un regim de activitate independentă sau înregistrarea în altă formă organizatorico-juridică necesită achiziționarea de echipamente, ceea ce implică cheltuieli inițiale considerabile. Deținătorii de patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul, care în mare parte se încadrează în categoria de persoane cu venituri mici, nu își pot permite aceste costuri suplimentare, ceea ce îi împiedică să-și continue activitatea în conformitate cu noile cerințe legale.

Astfel, costurile inițiale și necesitatea trecerii la activitatea independentă sau formă organizatorico-juridică limitează capacitatea deținătorilor de patente de a-și desfășura activitatea în afara regimului de patentă. Astfel, apare necesitatea intervenției statului pentru a compensa cheltuielile legate de inițierea activității independente, asigurându-le astfel șanse egale de a continua

și dezvolta afacerile în conformitate cu noile cerințe legale.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Numărul patentelor valabile a scăzut constant de-a lungul timpului. În 2015, numărul patentelor valabile era de 12,156, iar până în 2022 acesta a scăzut la 4,812. Această tendință descendentă indică faptul că tot mai puține persoane au ales să prelungească patentele pentru a desfășura activități de comerț cu amănuntul.

Acest lucru poate fi rezultatul schimbărilor legislative, preferințelor antreprenoriale și condițiilor economice și sociale care au avut impact asupra alegerii antreprenorilor de a desfășura activități de comerț cu amănuntul.

Evoluția problemei fără o intervenție din partea statului ar duce la o serie de consecințe negative ce ar afecta atât actualii deținători de patente, cât și economia țării. Acestea pot include:

- Impact asupra persoanelor cu venituri mici: Fără intervenție, persoanele cu venituri mici care sunt titulari de patente pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul vor fi nevoite să suporte costurile suplimentare asociate conformării cu cerințele legale, cum ar fi achiziționarea echipamentului de casă și control și încheierea contractelor de deservire. Aceasta ar putea fi o povară financiară semnificativă pentru acești antreprenori și ar putea afecta capacitatea lor de a-și continua afacerile sau de a-și dezvolta activitățile independente.

- Inechitate și inegalitate: Fără intervenție, există riscul ca aceste cerințe să creeze inechități și inegalități în domeniul comerțului cu amănuntul. Persoanele cu venituri mai mici ar putea fi dezavantajate și ar avea mai puține șanse să concureze cu comercianții care își permit să se conformeze cerințelor comerciale și să suporte costurile asociate.

- Impact asupra economiei și locurilor de muncă: Lipsa unei intervenții ar putea avea un impact negativ asupra dezvoltării economice și creării de noi locuri de muncă. Antreprenorii care nu își pot permite să se conformeze cu cerințele și să inițieze activități independente ar putea renunța la afaceri sau să nu își extindă operațiunile, ceea ce ar afecta potențialul de creștere economică și de creare de locuri de muncă în sectorul comerțului cu amănuntul.

- Conformitatea cu reglementările și taxarea corectă: Fără intervenție, există riscul ca unii antreprenori să evite conformitatea cu reglementările și cerințele legale, inclusiv utilizarea echipamentului de casă și control și încheierea contractelor de deservire. Aceasta ar putea duce la evaziune fiscală și la pierderea veniturilor fiscale pentru stat.

În ansamblu, fără intervenție, problema ar putea perpetua inechitățile, ar putea avea un impact negativ asupra dezvoltării economice și ar putea afecta conformitatea cu reglementările și colectarea corectă a taxelor. O evaluare obiectivă a consecințelor situației curente indică necesitatea unei intervenții pentru compensarea cheltuielilor inițiale și sprijinirea antreprenorilor cu venituri mici în desfășurarea activităților independente în afara regimului de patentă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul juridic actual aplicabil este reprezentat de:

- Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- Hotărârea Guvernului nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului;
- Codul Fiscal al Republicii Moldova.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele intervenției propuse sunt:

- Promovarea antreprenoriatului și crearea de noi locuri de muncă: Susținerea persoanelor care doresc să dezvolte afacerea care la moment este efectuată pe baza de patentă și să inițieze o

activitate independentă prin compensarea cheltuielilor inițiale de tranziție poate contribui la stimularea antreprenoriatului și la crearea de noi locuri de muncă. Prin eliminarea unor obstacole financiare, cum ar fi costurile inițiale, mai mulți deținători de patente ar fi încurajați să își înceapă propriile afaceri și să devină contribuitori activi la economie.

- Reducerea inegalităților sociale și economice: Deținătorii de patente cu venituri mici pot întâmpina dificultăți în a-și permite cheltuielile inițiale necesare pentru a-și iniția activitățile independente. Prin compensarea acestor cheltuieli, statul poate reduce inegalitățile sociale și economice, oferind oportunități egale pentru toți cetățenii să își dezvolte propria afacere drept continuare a activității curente (cu patente) și să-și îmbunătățească situația financiară.

- Sprijinirea dezvoltării economiei locale: Activitățile independente pot juca un rol important în dezvoltarea economiilor locale și în stimularea comerțului local. Compensarea cheltuielilor inițiale poate ajuta la încurajarea mai multor persoane să-și înceapă afaceri în comunitățile lor drept continuare a activității în baza de patentă, ceea ce va duce la creșterea numărului de întreprinderi locale și la crearea de sinergii economice în zonă.

- Creșterea conformității cu reglementările: Unele cheltuieli inițiale sunt necesare pentru a respecta reglementările și cerințele legale aplicabile în domeniul afacerilor. Prin compensarea acestor cheltuieli, statul poate asigura că mai mulți antreprenori respectă în mod corespunzător aceste cerințe, ceea ce duce la un mediu de afaceri mai regulat și mai transparent.

Obiectivul specific al hotărârii de Guvern este facilitarea procesului de conformare la condițiile de comerț cu amănuntul prevăzute de regimul de activitate independentă, în valoare de până la 10,000 lei, pentru cca. 4,500 persoane, actuali titulari ai patentei de întreprinzător pentru comerț cu amănuntul.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție ar însemna că antreprenorii cu venituri mici ar fi lăsați să se confrunte singuri cu costurile inițiale asociate conformării la cerințele comerciale. Această opțiune ar putea avea următoarele consecințe:

- Antreprenorii cu venituri mici ar fi dezavantajați în fața celor cu resurse financiare mai mari, având mai puține șanse de a îndeplini cerințele și de a-și dezvolta afacerile în conformitate cu normele legale. Aceasta ar putea contribui la creșterea inegalităților economice și sociale.

- Lipsa sprijinului financiar ar putea duce la renunțarea la afaceri sau la lipsa extinderii activităților comerciale. Acest lucru ar putea afecta dezvoltarea economică locală și potențialul de creare de noi locuri de muncă în sectorul comerțului cu amănuntul.

- Consecințe fiscale: Absența unei intervenții ar putea contribui la evaziunea fiscală sau la neîndeplinirea corectă a obligațiilor fiscale, ducând la pierderi de venituri fiscale pentru stat.

În concluzie, opțiunea "a nu face nimic" ar însemna perpetuarea inegalităților, scăderea dezvoltării economice și posibilele pierderi fiscale. Prin urmare, există nevoia unei intervenții din partea statului.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Se propune aprobarea *Regulamentului privind modul de compensare a unor cheltuieli suportate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente*, care conține reglementări ce stabilesc condițiile de acordare a compensațiilor pentru unele cheltuieli efectuate de persoanele fizice ce desfășoară activități independente, reglementate de art. 69⁶ - 69¹³ din Codul Fiscal al Republicii Moldova, care, la data de 31 decembrie 2022, erau titulare de patentă pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul.

Gestionarea procesului de acordare a compensațiilor, din contul și în limitele bugetului anual aprobat în acest scop, se va realiza de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, prin intermediul IP ODA.

Solicitarea compensației se va efectua prin depunerea online a unei cereri de compensare.

Cererea se depune începând cu data de 1 iulie 2023 și până la data de 31 august 2023, inclusiv. Cererile depuse după data de 31 august 2023 nu se examinează.

Serviciul Fiscal de Stat va aprecia corespunderea persoanelor cu calitatea de solicitant de compensație, conform Regulamentului, și în decurs de 10 zile va furniza această informație IP ODA împreună cu cererea depusă.

Mărimea compensației este determinată în baza documentelor confirmative aferente cheltuielilor eligibile suportate, dar nu mai mult de 10 000 lei per beneficiar.

Compensația se achită beneficiarului în termen de 30 de zile din data acceptării cererii.

Cheltuieli eligibile sunt:

- 1) cheltuieli privind procurarea și instalarea echipamentului de casă și control cu memorie fiscală sau soluțiile digitale aferente acestora;
- 2) cheltuieli privind amenajarea locului de desfășurare a activității (procurarea mobilierului, cheltuieli de procurare a materialelor de construcție, etc.);
- 3) alte cheltuieli aferente procurării de mijloace fixe sau OMVSD, necesare procesului de organizare și desfășurare a activității.

Sunt eligibile pentru compensare cheltuielile suportate de beneficiar începând cu data de 1 ianuarie 2023.

IP ODA va utiliza serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) pentru crearea automatizată a ordinelor de plată și transferul compensațiilor către beneficiari, iar Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică va acorda suport tehnic și metodologic IP ODA, în acest sens.

La finalizarea mecanismului de compensare, IP ODA va elabora un raport desfășurat, care va conține cel puțin descrierea implementării mecanismului de compensare, volumul resurselor efectiv alocate beneficiarilor și volumul resurselor neutilizate, și îl va publica pe pagina sa web oficială.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Starea actuală are atât efecte negative, cât și pozitive, care ar trebui luate în considerare în calcularea impactului opțiunii recomandate.

Efectele negative ale stării actuale:

- Excluderea antreprenorilor cu venituri mici: Lipsa intervenției statului în sprijinirea antreprenorilor cu venituri mici și compensarea cheltuielilor inițiale îi poate exclude pe aceștia de la desfășurarea activității independente. Aceasta poate perpetua inegalitățile sociale și economice, limitând oportunitățile pentru această categorie de antreprenori.

- Reducerea numărului de afaceri: Costurile inițiale pot descuraja înființarea de noi forme de activitate și pot determina un număr mai mic de antreprenori să se implice în sectorul comerțului cu amănuntul. Acest lucru poate avea un impact negativ asupra dezvoltării economice locale și asupra creării de noi locuri de muncă.

- Pierderi fiscale: Lipsa unor măsuri de sprijin financiar și a compensării cheltuielilor inițiale poate contribui la evaziunea fiscală și la subraportarea veniturilor. Aceasta ar putea duce la pierderi fiscale pentru stat și ar putea afecta bugetul public disponibil pentru alte proiecte și investiții.

Efectele pozitive ale stării actuale:

Autonomie și libertate de alegere: Antreprenorii au libertatea de a alege între trecerea la un regim fiscal simplificat, înregistrarea în altă formă organizatorico-juridică sau renunțarea la activitatea de comerț cu amănuntul.

Evoluția efectelor în viitor: În cazul neadoptării anumitor măsuri, odată cu trecerea timpului, situația se va agrava, iar statul va rata potențiale beneficii economice din cauza diminuării activității comerciale și se va confrunta cu o necesitate suplimentară legată de integrarea economică a titularilor și/sau asistența socială acordată acestora.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Pentru atingerea obiectivelor Regulamentului a fost estimat un buget de 35 mil. lei, pentru o perioadă de implementare de 4 luni.

Pentru implementarea Regulamentului, se planifică realocarea resurselor financiare din contul altor componente ale Programului bugetar 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii”, după cum urmează:

- Fondul de garantare al creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii (10 mil. lei);
- Programul destinat femeilor în afaceri (5 mil. lei);
- Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2” (5 mil. lei);
- Programul de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii (5 mil. lei);
- Programul de susținere a inovațiilor digitale și start-upurilor tehnologice (5 mil. lei);
- Programul ”Start-up Turism Rural” (5 mil. lei).

Astfel, redistribuirea de resurse financiare de la programele menționate către susținerea Regulamentului va urmări implementarea eficientă a Programului bugetar 5004, fără a afecta obiectivele fiecărui Program în parte. Urmare semnării Acordului cu Delegația UE pentru implementarea Proiectului „UE pentru o economie durabilă, inovatoare, ecologică și competitivă”, o parte din cererile de finanțare la Programele din gestiunea IP ODA, ar urma a fi finanțate din resursele de 8 mil EUR prevăzute de Acord, ceea ce ne permite redistribuirea resurselor de la bugetul de stat.

Cuantumul cheltuielilor administrative, conform evaluării actuale, se estimează a fi de 5% din suma debursată, care va acoperi și comisioanele pentru serviciile de distribuire a compensațiilor

Din cei cca. 4800 de titulari de patentă, presupunem cel mult 90% vor solicita compensația. Această estimare este bazată pe analiza istorică a evoluției numărului titularilor patentei, unde putem constata că, în mediu, anual, cca. 10% renunță la acest gen de activitate.

Totodată, presupunem că suma medie alocată va fi egală cu cca. 7778 lei, deoarece costurile de tranziție variază de la 6500 la 10000 lei și urmează să fie justificate prin actele confirmative ale cheltuielilor eligibile.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu au fost identificate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizati în acesta

Implementarea Regulamentului va fi abordată cu precauție, planificare și monitorizare adecvată pentru a minimiza riscurile asociate.

În cazul în care estimările nu se vor adeveri, există riscul insuficienței resurselor bugetate. În cazul în care numărul cererilor va depăși nivelul estimat, vor fi identificate alte surse de suplینire a Regulamentului.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Costurile de conformare vor fi minimale, deoarece va există doar o singură interacțiune a solicitantului și Serviciului Fiscal de Stat, când va fi depusă cererea cu anexarea documentelor confirmative, banii fiind încasați ulterior, în decurs de 30 de zile, după procesarea cererii.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea propusă este considerată o acțiune oportună/relevantă care va permite soluționarea problemei și atingerea obiectivului. Beneficiile sociale și prevenirea unor consecințe nedorite depășesc costurile propuse în acest Regulament.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Implementarea hotărârii de Guvern nu necesită modificări ale cadrului juridic.

Implementarea și monitorizarea va fi efectuată în conformitate cu instrucțiunile interne ale IP ODA, care vor fi elaborate după aprobarea hotărârii de Guvern.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de bază vor fi următorii:

- numărul cererilor de compensare depuse;
- valoarea compensațiilor oferite;
- numărul de compensații nerambursabile oferite.

Alți indicatori vor fi elaborați după aprobarea hotărârii de Guvern.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul Regulamentului va fi resimțit după aprobarea hotărârii de Guvern, în special până la finele anului 2023, dat fiind că potrivit prevederilor Regulamentului cererile de finanțare se vor accepta până pe data de 31 august 2023.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență, a căror activitate are tangență cu prevederile proiectului hotărârii de Guvern;
- Consiliul economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova;
- Serviciul Fiscal de Stat;
- Centrul Național Anticorupție;
- Instituția Publică “Agenția de Guvernare Electronică”;
- Reprezentanții netitulari ai deținătorilor de patente pentru comerțul cu amănuntul;
- Titulari de patente pentru comerțul cu amănuntul;
- Mediul asociativ;
- Reprezentanți ai mediului de afaceri din domeniul comerțului.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

- În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul hotărârii de Guvern și nota informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe pagina web oficială a

Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (www.me.gov.md), compartimentul Transparența decizională/Anunțuri privind consultări publice, precum și pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md);

- Solicitarea avizelor la proiectul de hotărâre a Guvernului în cadrul procesului de elaborare a acestuia;

- Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică;

- Mecanismul de compensare propus a fost supus consultărilor în cadrul celor două discuții cu reprezentanții netitulari ai deținătorilor de patentă, care au fost organizate la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, la care au participat inclusiv reprezentanți ai mediului de afaceri și ai sectorului asociativ;

- Pe parcursul deplasărilor în teritoriu întreprinse de conducerea ministerului, au fost organizate vizite în piețele locale. Acolo au avut loc discuții nemijlocit cu titularii de patentă pentru comerțul cu amănuntul și acest mecanism de compensare a fost prezentat.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

În procesul de analiză a situației generate de modificările Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător au fost organizate consultări cu reprezentanți ai patentarilor și ai autorităților de resort. Toate entitățile consultate și-au expus o poziție favorabilă vizavi de inițiativa dată, cu excepția unor titulari de patentă și reprezentanților netitulari ai acestora. Ei declară că o compensare din partea statului este binevenită, dar suma propusă pentru asta nu este suficientă pentru a acoperi toate costurile de tranziție pe care ei le consideră necesare.

Poziția fiecărei entități consultate va fi analizată după consultarea publică a documentului de analiză a impactului și/sau intervenția propusă.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3		
concurența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	-1		
cadru instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		

nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	1		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe

Proiectul preliminar de act normativ va fi anexat suplimentar